A°. 1832. N°. 17.

ARNHEMSCHE COURANT.

Donderdag den 9 Februarij.

FRANKFORT, den 5den Februarij.

De Milaansche Courant van den 30sten Januarij behelst de volgende proclamatie van den Oostenrijkschen generaal *Radetzki* aan de ingezetenen van Bologna: « Bolognesen! De keizerlijke troepen, onder mijne bevelen staande, zullen, met overleg der hooge mogendheden, die den Heiligen Apostolischen stoel de onschendbaarheid van zijne staten gewaarborgd hebben, op verlangen van Zijne Heiligheid, uwen wettigen souverein, in deze staten weder binnenrukken. Zijne Majesteit de Keizer, mijn doorluchtige souverein, heeft, terwijl hij als natuur en bondgenoot van den Paus aan denzelven de bescherming zijner wapens verleent, geen ander oogmerk, dan de handhaving van de orde en het wettig gezag. De ondervinding, welke bij u steeds in levendig aandenken is, leert u, wat gij van de troepen van mijnen souverein te verwachten hebt; namelijk de strengste krijgstucht, de handhaving van de openbare en zekere bescherming voor al degenen, die aan de wettige overheid gehoorzaamheid en den verschuldigden eerbied bewijzen zullen. Uit het hoofdkwartier te Milaan den 29sten Januarij 1832. De opperbevelhebber der Keizerlijke armee in Italie. *Radetzki*.»

De Courant van Verona meldt, volgens eene tijding uit Modena van den 25sten Januarij, dat eene kolonne Oostenrijksche troepen, ten gevolge van een Pausselijk aanzoek, tot Forli is voortgerukt, en daarbij de stad Bologna zijdwaarts heeft laten liggen, terwijl een ander korps dezer troepen zich gelijktijdig uit Ferrara naar Romagna in beweging heeft gesteld.

— Volgens een berigt uit Forli van den 22sten Januarij (in de courant van Florence) hadden de benden muitelingen, nadat zij voor Cesena op nieuw geslagen waren, zich binnen die stad geworpen en de poorten toegerameid. Deze waren echter door de zegevierende Pausselijke troepen met het kanon opengeschoten, ten gevolge waarvan zij dan ook in een oogenblik meester van de stad waren geworden. Den 22sten Januarij waren zij Forli binnengerukt.

— De Courant van Parma meldt, dat de weg naar Bologna met vlugtende muitelingen is bedekt; die, om hun leven te zekerder te redden, wapens en patroontassen wegwerpen.

— Volgens de Milaansche Courant heeft zich eene Oostenrijksche brigade, onder den generaal *Hrabowskij*, met de Pausselijke troepen vereenigd en den 28sten Januarij Bologna bezet.

— Uit Palerma wordt geschreven, dat de vulkaan onder de zee, het eiland, hetwelk hij tusschen Sciacca en Pantelleria opgeworpen had, weder heeft vernield, en men daar ter plaatse thans niets anders meer ziet dan eene kolom rokend water.

— Een brief uit Berlijn van den 29sten Januarij meldt het volgende: « Wegens de verklaringen van het Russische kabinet, ten aanzien der Belgische zaken, zullen er nieuwe onderhandelingen vereischt worden, daar hetzelve de zwarigheden niet door uitspraken van de conferentie beslist, maar in der minne vereffend wil hebben. Doch desniettemin is de taal van Rusland in geenen deele oorlogzuchtig, en de terugkeering van een groot gedeelte der Russische troepen naar het binnenste des rijks levert een bewijs te meer op, dat er gegrond uitzigt is op het behoud van den algemeenen vrede.

BERLIJN, den 3den Februarij.

Sedert verscheidene dagen zijn binnen deze hoofdstad geene personen meer door de cholera aangetast.

— De Nederlandsche kabinets-koerier *Hooger* is hier doorgereisd, zich naar Petersburg begevende.

Van den 4den Februarij.

De Koningsbergsche Courant meldt het volgende:

Een gedeelte der Poolsche troepen was nog in deze provincie teruggebleven, omdat deze manschappen niet wenschten naar hun vaderland weder te keeren. Er werden commissien benoemd, welke zouden onderzoeken, in hoe verre dezen militairen het voortdurend verblijf in Pruissen zou kunnen toegestaan worden; en wie hunner nader tot het besluit mogt gekomen zijn, om zijne makkers in Polen te volgen. Eene dezer commissien begaf zich den 27sten Januarij naar het dorp Fischau, tusschen Elbing en Marienburg, waar zich eene afdeeling der bedoelde Poolsche militairen bevond. Zij vond hen opgeruid en besloten, om niet van elkanderen te scheiden; tegen de gegevene orders aan, kwamen ook nog andere Poolsche militairen uit den omtrek in het dorp, en hun getal groeide daardoor tot 500 aan. Een Poolsch officier, die toevallig tegenwoordig was, en twee ingezetenen des dorps werden door hen mishandeld. Op eenigen afstand van het dorp, was een klein detachement Pruissische infanterie geplaatst, hetwelk op het gerucht kwam toeschieten. Vermaningen helpen niet, de Polen liepen op het detachement in, en hielden zelfs niet stil, toen hetzelve het geweer velde. De bevelhebber zag zich dus genoodzaakt om order tot vuren te geven. Negen dooden en tien zwaar gekwetsten vielen er, en de oproerigen hoop stoof daarop dadelijk uit een. De belhamel, een wachtmeester, is reeds in hechtenis, en er zijn behoorlijke maatregelen genomen, opdat de rust des lands door deze muitelingen niet verder gestoord worde.

LONDEN, den 3den Februarij.

In de beide huizen van het parlement is gisteren avond, op Z. M. bevel, door lord *Grey*, onzen eersten minister, en door lord *Palmerston*, onzen minister van buitenlandsche zaken, een afschrift van het bewuste tractaat van den 15den November, hetwelk thans door Engeland, Frankrijk en Belgie bekrachtigd is, ter tafel gelegd. Op de vraag van graaf *Aberdeen*, of de eerstgemelde lord ook voornemens was, aangaande het gezegde traktaat eenige motie te doen, is door graaf *Grey* ontkennender wijze geantwoord.

Aangaande het voorzetten der betaling door Engeland aan de Russisch-Hollandsche leening, na de scheiding tusschen Holland en Belgie, heeft lord *Wijnford* dien avond het Engelsche ministerie in het huis der gemeenten hevig aangevallen en beschuldigd. Nu dat echter de lord kanselier het in dit opzigt door het Britsche gouvernement gehouden gedrag verdedigd had, en door de aanwezig zijnde leden met goedkeuring aangehoord was, is lord *Wijnford* verpligt geweest zijne motie betreffende deze leening in te trekken.

PARYS, den 2den Februarij.

Heden nacht heeft er weder een gewigtig voorval te Parijs plaats gehad. Een der ochtendbladen behelst daaromtrent het volgende berigt:

« De overheid was sedert eenige dagen onderrigt, dat er een aanval op de Tuillerien beraamd was. Het schijnt, dat de uitvoering tegen den nacht van Woensdag op Donderdag bepaald was, en dat het kasteel gedurende het bal zou overrompeld worden; op het plein van de Bastille, bij het Observatorium en in de Elijzeesche velden zou men zich verzamelen. In de Grenelle-straat werd eene vergadering gehouden; maar de hoofden van het komplot schijnen zich voornamelijk in een hotel van de Prouvairen-straat verzameld te hebben. Al degenen, die op deze vergadering verschenen, waren gewapend; de pistolen en geweren werden openlijk geladen. De heer *Carlier*, chef van de divisie bij de prefectuur van politie, begaf zich naar het koffijhuis der Prouvaires, ging met een luitenant der municipale garde het eerst binnen, en sommeerde de personen, die er ten getale van 40 bijeen waren, om hunne wapens af te leggen. Dan de oproerlingen boden dadelijk hevigen tegenstand. Er werd een geweer op den heer *Carlier* afgeschoten, doch het schot trof hem niet, maar een' politie-bediende, die den kogel door het oog kreeg, en doodelijk gekwetst nederviel. De dader werd gevat; het was een blonde jongeling van een zwak gestel, schoenmaker van beroep. Verscheidene politie-bedienden werden min of meer zwaar gekwetst; doch de meesten, die bijeen waren, evenwel in hechtenis genomen. Bij een hunner, die zich in eenen schoorsteen verborgen had, is, zegt men, een bos sleutels gevonden, waarmede men de Louvres zou geopend hebben, om door de gallerij der schilderijen in het kasteel der Tuillerien te komen. — Eene talrijke afdeeling stads soldaten in burgerkleeding had zich naar het Observatorium begeven. Zij werden door den vrede-officier *Vincent* aangevoerd. Deze ontmoette bij de Helle-straat een aantal personen, die in verwarring terugtrokken en door het gewaad der agenten misleid werden. Tusschen den vrede-officier en het oogenschijnlijk opperhoofd der bende had het volgend gesprek plaats: Behoort gij tot de onzen? Gewis, antwoordde de vrede-officier. — Het orde-woord? Eer! Vaderland. — Waar gaat gij heen? — Wij zijn ingesloten, ginds staat ruiterij. — Gaat met ons, antwoordde daarop de vrede-officier, wij zullen u geleiden. — De vrede-officier bragt deze lieden naar het St. Michiels-plein, waar hij genoegzame versterking aantrof, om zich van hen meester te maken. Meer dan twee honderd geraakten er op die wijs in hechtenis.»

Particuliere berigten behelzen omtrent dit voorval de volgende bijzonderheden.

« De staat is dezen nacht weder gered. [illegible] het kasteel,

vrolijk danste, stond op de markt der Prouvaires eene zamenzwering los te barsten; van de vier hoeken van Parijs zou men op de Louvre, waarvan men de sleutels had, aanrukken. Dan de zamenzweerders zijn door de politie overvallen en voor een groot gedeelte in hechtenis genomen. De liberalen zeggen, dat deze aanslag door de carlisten was beraamd. Men had echter afgesproken, dat men zich als republikeinen zou vermommen, en de kleur, leus en herkenningsteekenen van die partij aannemen. Om te beter te misleiden, was het nachtelijk komplot bepaald op een dag, dat het genootschap der *Volksvrienden* eene bijeenkomst hield; de carlisten hoopten, dat de jonge lieden, van die vergadering komende, zich met hen zouden vermengen. — »

« Een hotel of koffijhuis in de Prouvairen-straat was sedert eenigen tijd de vergaderplaats van een club carlisten, die aldaar gedurig gastmalen hielden. De politie was er van onderrigt, alsmede van het dezer dagen gemaakte plan, om zich in den nacht van den 1sten op den 2den van de Louvre meester te maken, Koning *Lodewijk Philippus* op te ligten, en een nieuw gouvernement uit te roepen. Vier duizend man zouden onder den standaard van die nieuwe zamenzweerders oprukken. Hun hoofdkwartier was in de Prouvairen-straat, waar dien dag de voornaamste opperhoofden het middagmaal gehouden hadden, en het tijdstip afwachtten, dat er gehandeld moest worden. Zij hadden alles voorbereid, om 's nachts valsche patroeljes van de nationale garde door Parijs te laten trekken. In den loop van den avond was er eene menigte wapens naar het hotel der Prouvaires vervoerd. Daar de politie, gelijk gezegd, van alles onderrigt was, had men op alle wachten van de nationale garde order gegeven om geene patroeljes te maken. Tegen middernacht verscheen er eene patroelje van 52 man, voorafgegaan van eene kar met munitie. De valsche nationale garde werd dadelijk omsingeld en de kar aangehouden en opgebragt. Men heeft bij de in hechtenis genomene personen, ontvreemde of nagemaakte sleutels van de Louvre gevonden, alsmede vrij aanzienlijke sommen gelds.»

Er zijn er die het komplot aan eene vereeniging van carlisten en republikeinen toeschrijven, ten weder anderen, die de carlisten geheel vrijspreken en de gansche schuld op de republikeinen werpen.

Heden was er veel beweging in Parijs; doch men had geene vrees voor nieuwe opschudding. Het garnisoen, dat uit 58 duizend man bestaat, is gereed om overal werkzaam te zijn, waar het noodig mogt zijn.

— In de zitting van de kamer der afgevaardigden van gisteren heeft de generaal *Lafayette* de Italiaansche muitelingen warm verdedigd, en zijne hooge afkeuring betuigd over hetgeen de Fransche gezant te Rome dezer dagen aan de Pausselijke regering geschreven heeft, nopens de bereidwilligheid, welke Frankrijk zou hebben, om tot handhaving van den Kerkelijken Staat mede te werken. Hij hoopte, dat de gezant dit tegen de bedoeling van de ministers aan zou geschreven hebben. Deze hebben geweigerd, zich over de zaak voor als nog uit te laten. De heer *Casimir Perrier* merkte slechts in 't algemeen aan, dat de Fransche gezanten zich getrouw aan hunne instructien hebben gedragen.

De heer *Maugin* heeft, in dezelfde zitting, eene zeer oproerige rede gehouden over de belooning der militairen, die zich bij de voorvallen te Lyon hebben onderscheiden. Volgens hem was het bestuur bezig, om de soldaten tegen het volk op te zetten. Hij is wegens dit gezegde tot de orde geroepen, maar heeft er zich niet aan gestoord. De generaal *Demarçay* is hem opgevolgd, en heeft de Lyonsche muitelingen verschoond; zij hadden, volgens hem, goede bedoelingen, en of sommige leden riepen, dat zij gemoord en gebrandsticht hebben, en de president van den raad van ministers, dat zij oproerlingen waren, bleef hij echter bij zijne stelling, en zeide, dat zij geene bedoelingen hadden, strijdig met de ware belangen des lands.

— De kamer der afgevaardigden heeft besloten, dat door eene commissie uit haar midden onderzoek zal worden gedaan naar de zaak van het te kort in de kas van den algemeenen kassier *Kessner*. De ministers schijnen zulks wel als een inbreuk op de bemoeijingen der regering en en, als een blijk van wantrouwen tegen haar te beschouwen, maar hebben het besluit niet weten tegen te houden. Volgens het dagblad, de *National*, hetwelk tegenwoordig den toon aangeeft, zal de commissie ook moeten onderzoeken, in hoe verre de minister van financien, schuldig is, wegens te veel toegeeflijkheid jegens den heer *Kessner*.

BRUSSEL, den 1sten Februarij.

(*Particuliere Correspondentie.*)

Gij vraagt mij, dat ik u een getrouw tafereel van den toestand onzer provincien zal ophangen; dit echter kan niet zeer liefelijk zijn. — Armoede en ellende, zie daar de scheuring en den inslag van deze eertijds zoo bloeijende oorden. — Wrevel en lusteloosheid bewonen het hart van bijna elken belg; bovendien worden nog de inwoners van schier iedere stad, door eene bijzondere gemoeds aandoening beheerscht, zoo is het te Gent; het wantrouwen, dat op den troon zit, daar men zelfs in zijnen buurman eenen der *sbirren* van *Niellon* meent te moeten bespeuren. In Antwerpen is het misnoegdheid wegens den kwijnenden handel. Hier in Brussel ontevredenheid over het verdwijnen van de vorige pracht en luister, die men hier ten toon zag spreiden; terwijl men in Namen Henegouwen en Luik klaagtoonen over het verval der fabrijken aanheft.

De Koning — ja, wat zal ik u daar[illegible]el van vertellen? — onbekend maakt onbemind, zegt een oud, Holl[illegible] spreekwoord, nu zoo gaat het met hem ook; en hij schijnt, of dit spreekwoord in het geheel niet te kennen, of zich weinig er aan te kreunen hoe men over hem denkt; want bijna niemand krijgt hem te zien. Waarlijk hij, die zoo veel van de eenzaamheid houdt, had vrij wat beter gedaan van maar stilletjes op *Clarmont* te blijven, en daar uren lang op ééne bloem te staren, dan hier zich zelven en menigen anderen in den weg te komen zitten. Wij leven echter in de stille hoop, dat eerlang weder een vorst uit het huis der Naussaus onzen troon zal bijstijgen (1) en wij onder eene der telgen van dien heldenstam nog eenmaal andere lauweren zullen mogen plukken, dan die welke de Septemberhelden, als het ware, den boom ontrukt hebben. Zoo als het thans is kan het zeker niet lang [illegible] blijven.

Gij zult gewis wel gehoord hebben van de willekeurige handelingen des voormaligen theaterkonings, *Niellon*, die wij met diepen wrevel thans als generaal moeten groeten, terwijl wij te voren, als hij het niet naar onzen zin maakte, de vrijheid hadden hem uit te fluiten. O ongelukkig Belgie! mijne vaderland! hoe diep zijt gij gezonken! (2)! — De behandeling van den braven *Steven*, door *Niellon* wordt echter, door ieder, welke kleur of partij hij toegedaan zij, ten hoogste afgekeurd en openlijk eene schending der grondwet genoemd. Men zegt zelfs, dat er onder de hevigste liberalen eene petitie in omloop is om te verzoeken, dat hij deswege voor een militair geregtshof in regten zal betrokken worden. Zekerder gaat het; dat de heer *van Crombrugghen* (3) burgemeester van Gend, en de overige leden der regering dier stad ten sterkste bij het gouvernement voor *Steven* in den bres springen en in het algemeen alle pogingen aanwenden om te verkrijgen, dat de in belegstelling dier stad worde opgeheven.

Te Antwerpen heeft men, gedurende eenige nachten, met de kanonnen op de hoeken der straten gestaan, om het gemeen, dat uit hoofde van gebrek aan de noodigste levensbehoeften, aan het plunderen wilde slaan, in bedwang te houden; ten einde echter het ware doel van dien maatregel te bedekken, had men listiglijk het gerucht verspreid, dat *Chassé* voornemens was eenen uitval te doen. Ook hier staan nog altijd vijftig kanonnen voor het koninklijk paleis gereed.

Het zal genoeg zijn om u een denkbeeld van de alhier heerschende ellende te geven, wanneer ik u zeg, dat men bijna dagelijks van diefstallen en rooverijen hoort, die hier en in de omstreken gepleegd worden, terwijl dezelve niet zelden van moord gepaard gaan.

Onze voormalige Regent *Surlet de Chokier*, die zeer stil op zijn buitengoed te Gingelon, bij St. Truijen leeft, heeft zich voor eenigen tijd op eene wandeling, deerlijk aan zijne hand bezeerd, door een ei te willen oprapen, dat hij langs zijnen weg zag liggen en zonder dat hij het was gewaar geworden in een vossen klem lag, die hem dadelijk om de hand sprong; van deze wond is hij echter nu reeds genezen. Hij is, naar ik verneem, hartelijk verheugd, dat hij van het politieke tooneel is afgetreden, zelfs schijnt zijn voormalige boezemvriend *de Brouckère* hem niet meer als raadsman te gebruiken, dit is ten minste zeker, dat de *farceur de la chambre des états généraux* (4) onbewimpeld zijn misnoegen te kennen geeft, over de willekeurige handelingen van *l'homme aux certificats*. (5)

MIDDELBURG, den 6den Februarij.

— Zr. Ms. stoomboot *Curaçao*, kommandant *le Jeune*, is den 4den, met depêches voor ons gouvernement, van Londen komende, ter reede van Vlissingen gearriveerd.

Men verneemt, dat Zr. Ms. fregat *Euridice*, den 7den of 8sten dezer, uit het dok van Vlissingen zal halen, de Schelde opstevenen en spoedig door de andere schepen zal worden gevolgd.

ARNHEM, den 8sten Februarij.

Wij vernemen van goederhand, dat, in de volgende maand, te Amsterdam, eene plegtige ter aarde bestelling zal plaats hebben van het stoffelijk overschot des vaderlandschen helds *J. C. J. van Speijk*: en dat er te dien einde in de nieuwe kerk eene prachtige graftombe wordt vervaardigd.

— Het onderstaande is de hoofdzakelijke inhoud der nota onzer ambassadeurs te Londen, aan de conferentie, in antwoord aan onze regering, van den 4den Januarij ll.

Den 7den November ll. gaven onze plenipotentiarissen aan de conferentie te kennen, dat zij gereed waren om de wijzigingen toe te lichten, die de bewuste 24 artikelen in het onvermijdelijk belang van Nederland moesten ondergaan.

Den 10den November vernam het kabinet van 's Hage, dat deszelfs verklaring niet was aangenomen, waardoor het zich verpligt zag nieuwe maatregelen in het werk te stellen. De nota der conferentie van 4 Januarij, in antwoord op die van onze zijde van 14 Dec., levert intusschen gunstiger voorteeken ter beslissing der onderhandelingen op.

De anexe A van het 12de protocol bepaalt de voorwaarden van scheiding, waartoe Z. M. genegen was, echter onder billijke schikkingen.

De boodschap van den 13den Sept. 1830 strekte om de Staten-Generaal te onderhouden over de daarin voorkomende vragen, en of, in geval van toestemming, de volgens tractaten bestaande betrekkingen tusschen Nederland en Belgie en de grondwet zelve behoorden veranderd te worden. De beraadslagingen der algemeene staten van 29 en 30 September, over dat onderwerp, leidde tot geene bepaalde beslissing. De conferentie dwaalt in het aanhalen eener koninklijke boodschap van den 1sten October 1830. Er werd wel een koninklijk besluit van dien datum uitgevaardigd, inhoudende benoeming eener Hollandsche en Belgische commissie, tot het ontwerpen van een project om de noodige veranderingen in de grondwet te maken, die het belang der beide afdeelingen van het koningrijk schenen te vorderen.

---

(1) In het antwoord op deze letteren, schreven wij onzen vorigen krijgskameraad: « Een Vorst uit het huis van Nassau gunnen wij u van harte, mits gij dien maar uit Duitschland opschommelt; maar wij bidden dagelijks, dat alle Vorsten uit het huis van Oranje, die wij meenen door u bedoeld te worden, immer voor die straf bewaard blijven, van weder over het woelzieke Belgie te regeren.» En hierin, gelooven wij, zullen wel alle Noord-Nederlanders het met ons eens zijn.

De inzender.

(2) Wij meenen hier te moeten zeggen, dat de briefschrijver een der Belgische officieren is, die tot het laatste toe onzen Koning zijn getrouw gebleven, en eerst in October 1830 zijn eervol ontslag gevraagd heeft: dewijl hij vreesde, dat men zijn langer verblijf in *Hollandsche* dienst op zijne te Brussel wonenden vader zou wreeken, die trouwens ook zeer koningsgezind was.

De Inzender.

(3) Dezelfde, die in onze tweede kamer altijd vóór de vrijheid der drukpers geijverd heeft.

(4) Dit is een bijnaam, dien *Surlet de Chokier* bij onderscheidene zijner vrienden droeg.

De inzender.

(5) Bijnaam, die den befaamden *de Brouckère* door zijne zoogenaamde vrienden gegeven werd, zoo als men uit de correspondentie van *de Potter* c. s. zien kan.

De inzender.

Even zoo dwaalt de conferentie met het houden der koninklijke aanspraak van den 18den October 1830, bij het openen der Staten-Generaal voor eene koninklijke boodschap; bij welke aanspraak Z. M. de drangredenen heeft ontwikkeld, die Hoogstdezelve aanspoorden om Z. K. H. den Prins van Oranje het tijdelijk bestuur der getrouw gebleven zuidelijke provinciën op te dragen, op hoop van daardoor de ongetrouw gewordene tot de orde terug te brengen.

De proclamatie van Z. K. H., van den 5den October 1830, grondde zich op dien tijdelijken maatregel, en op het doel om eene voegzame scheiding tusschen de beide deelen des rijks te bevorderen.

Dit alles in overweging genomen zijnde, is nu de vraag of de belangen van Holland door de bepaalde scheiding moeten worden opgeofferd?

De conferentie heeft bij hare nota van den 4den Januarij de 8 artikelen van het tractaat van 21 Julij 1814 verworpen, waarbij bepaald wordt, dat de vernietiging van het vereenigde koningrijk niet kon plaats hebben dan door onderhandeling met onzen Koning; en toch staat de inhoud dier artikelen in de protocollen No. 12 van 18 Januarij 1831, en dat van 6 October 1831, No. 48, op den voorgrond. — Wat de onmogelijkheid van derzelver opvolging betreft, de maand Augustus jongstleden zou het tegendeel bewezen hebben, ingeval er geene interventie te behoeve der opstandelingen had plaats gehad.

De conferentie schijnt de anexe A van het 12de protocol tot basis te willen erkennen der onderhandelingen. Welnu, de gevolmagtigden van Z. M. zijn bereid dezelve in den vorm van een tractaat aan te nemen. Maar dit voorstel blijft in strijd met den inhoud der 24 artikelen, als men in overweging neemt, dat de voor Holland in genoemde anexe A voordeelige bepalingen in de 24 artikelen stilzwijgend zijn voorbijgegaan, en door andere alleen in het belang van Belgie zijn vervangen geworden. Men lette, ten opzigte der grensscheiding, slechts op den zin der genoemde artikelen en de bepalingen bij het 19de protocol.

De 24 artikelen bepalen in geenen deele, tot hoe ver het Hollandsche grondgebied zich zal uitstrekken.

Wat de zaken betrekkelijk het groot-hertogdom Luxemburg betreft, de conferentie vermengt dezelve met die van Holland, hetgeen tegen den aard der dingen inloopt. De beslissing wegens Luxemburg behoort uitsluitend aan de Duitsche Bondsvergadering. Het groot-hertogdom staat hierin gelijk met Hanover. Beide hebben niets gemeens met Holland noch Engeland.

Een der cardinale punten van verschil is het bij artikel 9 der 24, bepaalde, aangaande het loodswezen en het betonnen der stroomen. Het is zonder voorbeeld, dat een onafhankelijke staat zich te dien opzigte met eenen vreemden staat zou moeten verstaan over een regt op zijne eigene stroomen. En wat de vrije vaart op die stroomen zelve betreft, hoe zou men aan de Belgen een regt kunnen toestaan, dat de bewoners der staten, aan de rijnoevers gelegen, zelve nimmer hebben gereclameerd.

De anexe A van het 12de protocol zwijgt ook over die voorwaarde; een nieuw bewijs dat de 24 artikelen in strijd met die anexe zijn, welke de conferentie echter ten grondslag derzelve gelegd heeft.

ook de schuldverdeelingen zijn verre beneden de billijke voorstellingen van Z. M. gebleven. Het is bovendien onwaar, dat niet den 1sten November 1830 de inassering van 's lands gelden in Belgie heeft opgehouden; maar steeds gedurende de eerste zes maanden van dat jaar, zijnde de gouvernements gelden dadelijk bij het uitbarsten van den opstand in handen der insurgenten gevallen.

De plenipotentiarissen betuigen het vurig verlangen van hun gouvernement in het daarstellen van gewenschte schikkingen, waartoe zij een project bij deze nota overleggen, zich bereid verklarende daaraan de vereischt wordende inlichtingen te geven. Zoo als de zaken thans echter geschapen staan, kan hun gouvernement geenszins bewilligen in de bestaande voorslagen.

De minister van buitenlandsche zaken heeft, bij de mededeeling aan de Staten-Generaal, ten slotte het volgende gezegd:

« Het gevolg dezer mededeeling is nog onbekend, maar Neêrlands volk en deszelfs vertegenwoordigers zullen in hunne verwachting niet worden te leur gesteld, dat de regering, het ingeslagen spoor beraden en standvastig volgende, alles wat binnen haar bereik valt zal blijven aanwenden, ter verkrijging eener uitkomst, waarbij ons goed regt ongeschonden op de nakomelingschap zal overgaan, en die te gelijk de vergelding en het perk zijn zal der menigvuldige opofferingen, door welke de Nederlanders, zoo dikwijls in den nood beproefd, hun nationaal karakter ook ditmaal wederom hebben weten te handhaven."

Mengelwerk.

INLANDSCHE FABRIEKEN.

(*Eerste vervolg*).

Na in No. 154 van de Arnhemsche Courant des vorigen jaars de gunstige gesteldheid, waarin wij thans verkeeren, om nieuwe fabrieken op te rigten, geschetst en deze en gene *ruwe stoffen*, welke daarin konden verwerkt worden, als in ons land voorhanden, te hebben aangewezen, willen wij nu *de middelen*, die wij in ons midden tot derzelver oprigting bezitten, voordragen; waarbij ons zoo wel in het oog zal vallen, waarvan wij ons te speenen hebben, als waaraan wij ons gemakkelijk gewennen kunnen. — Onder die middelen staat op den voorgrond, *vooreerst:* DE OPGEWEKTE NATIONALITEIT IN ONZE DAGEN.

Het heeft geene vruchtbare gevolgen, wanneer men het volk afschildert, hoe hunne voorouders tachtig jaren den luisterijksten strijd tegen het magtigste volk der aarde volhielden en zegepralende uit die ongelijke worsteling traden; en hetzelve op *de grootheid* van hun voorgeslacht opmerkzaam maakt, wanneer dat volk verbasterd is van zijnen oorsprong, of, door eene langdurige sluimering ontzenuwd, de heldendaden van het voorgeslacht meer als sprookjes, dan als werkelijk gebeurde daadzaken aanmerkt. Dan eerst kan men doel treffen, wanneer dat volk de heldengrootheid van zijne vaderen in hunne eigene daden verwezenlijkt ziet; wanneer het zich door zijne koene bedrijven aan dat doorluchtig voorgeslacht aansluit en nu bij eigen bevinding ontwaart, wat een volk vermag, hetwelk in middelen en doeleinden overeenstemt. In dit gelukkig tijdperk mag het ons gelukken, te verkeeren. Van die gezegende gesteldheid gebruik te maken, moge nu ook de keus van allen zijn; en de uitslag kan niet twijfelachtig wezen, wanneer, op overtuigende gronden, de weg tot bevordering van het algemeen welzijn wordt aangewezen. Deze weg ontdekt zich in de uitbreiding der *visscherijen*, (waaraan thans te weinig wordt gedaan. Waarom toch stevent de Hollander niet ter walvischvangst naar het Zuiden, daar het Noorden geenen voorraad meer oplevert?) *van den koophandel* (welke in de Hollandsche koopsteden nog met oude nadeelige gewoonten en gebruiken te worstelen heeft) maar vooral ook van *het fabriekwezen*. Duizende huisgezinnen kunnen daardoor in ons land ruimer levensonderhoud winnen. Duizende werkgasten konden daardoor getrokken en daardoor de bevolking, zoo wel als de opbrengsten voor de schatkist, vergroot worden. Dezen weg door het volk te doen inslaan, kan niet moeijelijk vallen, bij het thans *opgewekte nationaal gevoel*. Of zou een volk, zoo eendragtig als het onze thans is, zoo fier op zijne daden als op zijnen oorsprong, niet ook gaarne de handen willen in een slaan, om zelfstandiger, minder onafhankelijk van anderen, meer vruchtbaar in eigene voortbrengselen, meer geschikt te worden, om anderen aan zijne nijverheid cijnsbaar te maken? Dit *nationaal gevoel* kan zich gemakkelijk in *nationale maatregelen* vertoonen, en zal zich meer en meer ontwikkelen als het in den nationalen zin geleid en bestuurd wordt. Tot deze maatregelen brengen wij afkeer van het vreemde en trek tot het inlandsche; fnuiking en verbanning van weelde, welke door buitenlandsche goederen, enz. gevoed moet worden; algemeene inteekening (voor grooter of kleiner sommen naarmate van de huisselijke behoefte of gegoedheid) voor manufakturen van fabrieken, die ons fabrikaat bezorgen, hetgeen wij tot dus ver van buiten het land ontbieden, tot dat men vooronderstellen kan, dat deze nieuw op te rigten fabrieken zich op eenen genoegzaam vasten voet hebben gevestigd. — Dezulken, welke men van trek naar het uitheemsche beschuldigen kan, behoeven niet met den vinger te worden aangewezen.

Sedert Augustus van 1831 ondervonden wij, dat Franschen en Engelschen onze grootste vijanden zijn; en zijn in de hoogere standen nu de Fransche of Engelsche modes afgeschaft? Wat stelt men niet in het werk om eene *nationale kleederdragt* in te voeren, en hoe onverantwoordelijk stug is de groote wereld niet op dit stuk! Maar de snee zij zoo bespottelijk, de vorm zoo belagchelijk als mogelijk: dit blijve thans buiten onze bemoeijing; dit brengt geen oude fabriek te onder, zoo lang *de stoffen*, tot de kleederen gebezigd, *inlandsch* zijn. Dan hier zit de bron des verderfs. Door den invoer van buitenlandsche lakens, manufakturen, zijden stoffen en linten; door de uitgebreide kramerij van buitenlandsche garens, blondes, taf, tule en zijden-kleinigheden, handschoenen, koussen, enz. enz., wordt aan onze inlandsche fabrieken de hartader afgestoken; wordt het oprigten van nieuwe fabrieken, die dergelijke *inlandsche* of dezelfde van buiten aangebragte ruwe stof zouden kunnen bewerken, zoo goed als onmogelijk gemaakt. Die zotte jagt op vreemde versiersels, welke te voren alleen in de hoogere standen heerschte, is thans, helaas! ook tot den burgerstand overgeslagen, en verdiende, zoo ooit, thans vooral aan de verfoeijing van alle weldenkenden prijs te worden gegeven. Of zullen wij daardoor nog langer de Fransche bedervers en verwoesters van de rust en de welvaart van Europa voeden en in staat stellen, om, wanneer het hun lust, alles in rep en roer te brengen? Zullen wij de Engelschen, die vijanden van ons maatschappelijk geluk, daardoor nog langer in hunne trotsche baatzucht stijven? Hoe menig burger huisgezin, hetwelk bij het gebruik van deugdelijk inlandsch fabrikaat nog met eere zou kunnen medédoen, is door het volgen van uitheemsche modes, waartoe *uitheemsche* stoffen vereischt worden, niet volkomen in den grond geboord. Wat baat het, dat eenige honderden door het slijten van *vreemd* fabrikaat den kost verdienen, terwijl duizenden door *het gebruik* verarmd en duizenden daardoor verhinderd worden, om *inlandsche* waar te kunnen leveren. Men zal misschien denken, dat deze bijzonderheid meer der regering dan den particulieren burger aangaat; dat de eerste verpligt zou wezen, om, door het stelig verbieden van buitenlandsche manufakturen, de bevordering van inlandsche of de ontginning van diergelijke fabrikaten in ons land aan te moedigen en uit te lokken. Zoo is het veel begrepen, en onder anderen wordt in eene *verhandeling*, geplaatst in het zestiende deel der *Hollandsche Maatschappij van wetenschap*, aangetoond, dat zulk een verbod niet strijdig zou wezen met de vrijheid, waarop ons land zich beroemt; dat de oppermagt, in welke soort van staats-bestuur men dezelve ook vooronderstelle, wel degelijk gemagtigd zou wezen, om alle verordeningen te doen gehoorzamen, welke zij tot het welzijn van het algemeen nuttig vindt; mits niet aanloopende tegen de grondzuilen van den staat en zich zelve aan de wet onderwerpende.

Dat de overheid van dit verbod ook meermalen, in sommige gedeelten van ons Vaderland, gebruik heeft gemaakt, is blijkbaar uit de *Nieuwe Nederlandsche jaarboeken* van Jan 1770, bladz. 17; alwaar berigt wordt, hoe *Amsterdam* (de voornaamste *koopstad* in ons land) eene keure gemaakt heeft *tegen het verkoopen van vreemde stoelen en schrijnwerken*. Evenwel komt het ons voor te strijden met *eenen vrijen handel*, dien men in onze koopsteden begeert, dat eenig artikel *stellig* verboden wordt, of daarop al te verzwarende inkomst-regten geheven worden, gelijk tijdens onze vereeniging met *Belgie*, inzonderheid ten aanzien van het katoen en Zweedsch ijzer het geval was, en waarover toen in *Holland* zulke luide klagten zijn aangeheven. Ik meen, dat men den handel volkomen vrij moet laten, maar den koopman duchtig patenteeren moet; dat het entrepôt eene vrijplaats moet zijn voor waren, die ingevoerd worden, om buitenlands gesleten te worden, maar dat de inlandsche gebruiker behoorlijk gepatenteerd moet wezen, om buitenlandsche fabrikaten te mogen dragen. Wanneer ik nu en dan, uit vermaak, ga visschen, begrijp ik niemand daarmede eenige schade te doen. Deze liefhebberij, hoe schaarsch ook genoten, (al vischte ik slechts eenmaal in het jaar) mag ik niet vrij en ongehinderd waarnemen, zonder behoorlijk gepatenteerd te zijn. Ik ben een liefhebber van kwartelen; ik heb den landbouw daarmede nog nimmer eenige schade toegebragt: ik mag dit vermaak echter niet genieten, zonder gepatenteerd te zijn. Onder eene

vroegere regering droegen vele menschen poeder in het haar. Zij gaven daardoor winsten aan 't algemeen, welke een ander, die zich niet poederde, in den zak hield. Niettemin moest toen elk, die zich poederen liet, een patent tot dat einde bekostigen. Dat de vogelaar, de visscher, de haarsnijder of poedcraar een patent moest hebben, lag in den aard der zaak. Het was hunne kostwinning. Maar een bloot liefhebber, die eens of meermalen gepatenteerd kon wezen, ook voor dat schuldeloos vermaak een patent te doen bekostigen: dit schijnt geheel buiten de rede te liggen. Mag evenwel in deze gevallen de overheid de menschen tot een patent verpligten; waarom zou dezelve diegenen, die buitenlandsche garen, wollen en zijden stoffen enz., Fransch goud enz. wilden dragen, niet evenzeer die vrijheid, dien willekeur, dat vermaak met een patent kunnen doen boeten? Op deze wijze bleef de koophandel vrij; maar hij, die vreemde koopwaren wilde bezigen, zou evenzeer schatpligtig moeten worden, als die visschen en vogelen wilde.

Ik sprak daar zoo even van *Fransch goud.* Welke verbazende sommen worden aan dat ellendig tuig niet door de hoogere klassen in ons vaderland verspild. Dwazer en schadelijker dragt is moeijelijk uit te denken. Dwazer, omdat rood-koper even fraai staat, als Fransch goud. Schadelijker, omdat de gebruiker van dat ellendig goedje kapitaal en intrest te gader verspeelt. Heilig die dagen in ons vaderland, toen men, in plaats van dat klatergoud, edele gesteenten droeg. Waar vindt men sierlijker dragt en tevens onkostbaarder op den duur dan een stel van brillanten. Deze zijn onverwelkelijk schoon en men verliest bij de dragt nooit meer dan de intrest van den inkoop.

De dames van geboorte, rang en middelen willen zich zoo gaarne onderscheiden: dat zij dan diamanten dragen, en geen burger-juffer zal haar ergernis geven. Welk eene drukte leverde dit niet aan onze juweliers, die men nu wel aan den dijk kan jagen, op. Hoe jammer, dat deze kunst niet beter geschraagd wordt in ons vaderland, daar wij in hetzelve de beste juweliers van de gansche wereld aantreffen. Hoe bedroevend is de on-nationaliteit niet van de groote wereld, die, welke moeite onze Moeder des Vaderlands, onze beminnelijke Koningin, en onze, in zoo vele opzigten, ook hierin zoo *echt-nationale* Kroonprinses zich geven, om het dragen van edelgesteenten algemeen te maken, even stug, als een onleerzaam paard, zich blijft verslingeren op Fransch klatergoud! Had ik magt, om uwen smaak op contributie te stellen, *Hollandsche Dames!* ik zou u uwe anti-nationale vrijheid zoo duur laten betalen, dat onze schatkist er niet weinig zijn welvaren bij zou vinden. De burgerij in *Noord-Nederland* is ten dezen evenmin te prijzen, of liever evenzeer te laken. Dat *naäpen van de grooten* door de burgerij is evenzeer anti-nationaal. Vroeger had zulks geene plaats. Ieder bleef meer in zijnen stand. En dat was zeer fatsoenlijk. Het is fatsoenlijk, om zich noch beneden zijnen stand te verlagen, noch boven zijnen stand te verheffen. De Voorzienigheid wil stellig onderscheidene standen en rangen, en waar de leer van vrijheid, gelijkheid en broederschap zonder wettigheid en fatsoen wordt toegepast, moet het bij slot eene Belgische libertaits-kraam worden. Die standen en rangen moeten zich ook door eene onderscheidende kleeding kenbaar maken, en de grooten zijn zoo weinig te berispen, als zij boven den grooten hoop willen uitsteken, als de burgers te laken zijn, wanneer zij zich boven hunnen stand gaan verheffen. En waardoor is nu die zucht bij de burgers opgewekt, om zich in kleeding gelijk te stellen met de grooten? Bij de mannen door de goedkoope buitenlandsche Fransche en Duitsche lakens. Bij de burgervrouwen en dochteren is die zucht tot mededinging met de dames opgewekt door de goedkoope katoentjes.

Het gedurig hernieuwen der vrouwelijke kleederen kost zeker wel weinig, daar de burgerdochters meest alle in *het kleedersmakersgilde* getreden zijn. Doch welke bedroefde huisvrouw moet het opleveren, als zij zich vóór het huwelijk niet weinig meer, dan met kleedjes-naaijen en het lezen van romans hebben bezig gehouden. Dat wij dan eerlang geene andere, dan inlandsche, deftige en deugdelijke vrouwtjes aanschouwen! Zoo zullen wij ons mogen beroemen, dat het schoone geslacht in *Nederland* onze nationaliteit mede helpt bevorderen. G.

Overijssel, den 16den December 1831.

(*Het vervolg hierna*).

INVAL.

Soort zoekt soort! Men vestige het oog op het klaverblad *Engeland*, *Frankrijk* en *Belgie*, en de waarheid van dat spreekwoord komt dadelijk aan het licht. Alle drie zijn arm in volksgeluk, ware volksvrijheid en volkseendragt; rijk daarentegen in volksoproerigheid, volksellende en volkswanhoop. Alle drie laboreren aan eene ligchaam- en ziel bedervende kwaal: zedeloosheid, gepaard met ijdelheid. Alle drie huichelen, dat ze elkanders geluk onderling bevorderen, en het belang van den eenen loopt regtstreeks tegen dat van den anderen in. Alle drie beven voor oorlog en snoeven op eene onoverwinnelijke magt. Alle drie veinzen voorstanders van wettigheid en regt te zijn en plegen jegens hunne evenaasten de schandelijke onregtvaardigheid; terwijl zij de heiligste wetten met voeten treden.

ELBURG, den 7den Februarij.

Gisteren werd hier de verjaardag van den roemrijken dood van den onvergetelijken VAN SPEYK op eene toepasselijke wijze gevierd. De groote zaal van het instituut was geheel met de geliefde kleuren van Oranje behangen, terwijl in het midden een zeer gelijkend portret van den held gezien werd, geteekend door onzen verdienstelijken kunstschilder *W. Cooke.* Na voorafgegane muzijk, trad de heer *van Os* op, en reciteerde een, door hem zelven vervaardigd, dichtstuk. Hierop volgde weder muzijk, en eene der aanwezige dames zong een loflied op VAN SPEYK, vervaardigd door *Durand.* Nu trad de heer *Meinsma* op, en herinnerde ons de onvergetelijke daad, van onzen tweeden *Claessens.* Bij iedere tusschenpoozing hief men de geliefde volksliederen aan, en menige bede voor vaderland en vorst, klom tot den troon des allerhoogsten. Hij, de God van Nederland, zal waken voor onze regtvaardige zaak, en ons over bedrog en valschheid doen zegepralen!

---

§ † § De AGENT van den ALGEMEENEN RYKS-KASSIER te *ARNHEM* brengt mits deze, namens Zijne Excellentie den Minister van Financiën, ter kennis van de Inschrijvers in de NEGOTIATIE van 138 MILLIOENEN GULDENS, geopend ingevolge de wet van den 6den Januarij 1832 (Staatsblad No. 9) dat alle ingeschreven Aandeelen in gezegde Negotiatie zijn aangenomen, en herinnert mitsdien de Inschrijvers, die mogten verlangen hunne fournissementen ten zijnen Kantore te bewerkstelligen, dat zij zich tot en met den 18den dezer kunnen verklaren:

1o. Of zij verkiezen de Fournissementen (in zoo verre hieromtrent geene verklaring is gedaan) *geheel in gereed geld* of *in Geld en Effecten* te doen; bij gebreke van deze verklaring zal, ingevolge Art. 11 der Wet § 2, 3 en 5, het Fournissement niet anders dan *in Geld en Effecten* kunnen geschieden.

2o. Op welke namen en tot welke sommen zij verlangen dat de Certificaten worden gesteld, om te dienen bij de uitvoering van de verpligte heffing en daarvan behoorlijke lijsten over te leggen, zullende, bij gebreke van dien, overeenkomstig Art. 13 der wet, de Certificaten niet anders dan ten name van den oorspronkelijken Inschrijver gesteld worden.

Arnhem, den 4den Februarij 1832.

VAN RANZOW.

REGIMENT
HUSSAREN No. 6.

Op Zaturdag den 18den Februarij 1832, des middags ten 12 ure, zal de Hoofd-Administratie van voornoemd Regiment te *Zutphen*, op het Kantoor van den Kapitein-Kwartiermeester, ingevolge daartoe bekomene autorisatie, openbaar aanbesteden HONDERD REMONTEPAARDEN, waarvan de voorwaarden dagelijks op voorz. kantoor zullen ter lezing liggen: de Inschrijvings-Biljetten moeten behoorlijk op zegel ingevuld, tot voorz. uur en gebruikelijke wijze aan het gemeld kantoor worden ingeleverd, terwijl na approbatie en uitreiking der recepissen bij de levering, de betaling op mandaten, in *klinkende munt*, zal geschieden.

Zutphen, den 1sten Februarij 1832.

De Kapitein-Kwartiermeester van opgemeld Regiment,
J. J. VAN WEEMEN.

---

§ § § Ten overstaan van den te *Velp* residerenden Notaris VON *ROSENTHAL*, zal men op Woensdag den 15den Februarij 1832, ter inzetting, en op Woensdag den 29sten Februarij daaraanvolgende, ter finale slaggeving, beiden des namiddags ten vier ure, in *het Heeren Logement* te *Velp*, veilen:

Een HUIS, bevattende drie Behangen BENEDEN KAMERS, KEUKEN, KELDER, POMP en verdere COMMODITEITEN, met eene afgezonderde SCHUUR, met STALLING voor twee Paarden, alsmede een KOEPEL van twee verdiepingen, uitzigt hebbende op den Utrechtschen straatweg, en eindelijk acht en twintig Nederlandsche Roeden BOUW- of HOFGROND, een en ander staande en gelegen op de *Klingelbeek*, onder *Arnhem*.

---

† § † Op genot van hooggeld en onder zeer gunstige condities, zal de Heer Burgemeester *FROWEIN*, te *Zevenaar*, in twee veilingen op Maandagen den 13den en 27sten Februarij 1832, telkens des morgens om 10 uren, in *het Hof van Berlijn*, te *Zevenaar*, publiek doen verkoopen: een stuk BOUWLAND, genaamd *het Lentemorgen*, gelegen bij *Zevenaar*, groot 6 Bunders en 6 Roeden, benevens eenige andere LANDERYEN, onder *Zevenaar* en *Duiven* gelegen, bij billetten nader omschreven, en waaromtrent men verdere inlichtingen kan bekomen bij den Notaris *PLIESTER*, in het Kanton *Zevenaar*.

---

§ † § Op Dingsdag den 14den Februarij 1832, des voormiddags ten 10 ure en volgende dagen, zal men, ten huize van *H. REENS*, in de Kerkstraat te *Arnhem*, publiek voor kontant geld verkoopen: eene groote aanzienlijke partij GOEDEREN, bestaande in SPIEGELS van onderscheidene grootte, PLATEN achter glas, met vergulde Lijsten, allerhande soorten van VERLAKTE GOEDEREN, LIKEUR-KELDERS met FLESSCHEN, NAAIKISTJES en LEPELDOOSJES, PORCELEINEN en andere SERVIESEN, onderscheiden soorten van GLASWERK, eene groote partij TAFEL- en HANGLAMPEN, PARAPLUIES, en wat verder zal worden opgebragt; de Goederen zijn op Maandag aanstaande, van des morgens 10 ure, den geheelen dag te zien.

---

§ § § TE HUUR: TWEE VROUWEN ZITPLAATSEN, in de Groote Kerk, op de 8ste en 9de Bank. Adres ter Boek- en Courantdrukkerij van *C. A. THIEME*, te *Arnhem*.

---

† † † In een Kruideniers-, Drogist- en Verfwinkel, in eene der steden van de Provincie *Gelderland* wordt, tegen primo Mei aanstaande, gevraagd, een BEDIENDE van de Hervormde Godsdienst, welke van goede getuigschriften, omtrent gedrag en bekwaamheid, voorzien is.

Men adressere zich met gefrankeerde brieven, onder letter G, bij den Drukker dezes.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.